

מה שאנחנו אומרים לאנשים כשהם עומדים מולנו

הפרשה הארוכה בתורה מסתיימת בשלושה פסוקים קצרים שנאמרים עד היום מעל ראשם של ילדים. מי שיודע לברך אנשים בפועל, לא רק להרגיש כלפיהם – משנה את האווירה בכל חדר שהוא נכנס אליו.

במדבר ד', כ"א – ז', פ"ט · פרשה 35 מתוך 54

מה קורה בפרשה

הפרשה ממשיכה במפקד הלויים ובחלוקת המשאות, ואז עוברת לסדרה של נושאים שנראים מרוחקים זה מזה: שילוח טמאים מן המחנה, דין גזל והשבה, פרשת סוטה, ודיני נזיר.

בדין הגזל מופיע כלל שקל לפספס: **"והתוודו את חטאתם אשר עשו, והשיב את אשמו בראשו"**. וידוי בפה, ואז השבה בפועל. שני חלקים שאין אחד בלי השני.

ואז מגיעה **ברכת כהנים** – שלושה פסוקים, חמש עשרה מילים: **"יברכך ה' וישמרך, יאר ה' פניו אליך ויחונך, יישא ה' פניו אליך וישם לך שלום"**. הפרשה נחתמת בקטע הארוך ביותר בתורה: קורבנות שנים עשר הנשיאים בחנוכת המזבח – **שנים עשר ימים, שנים עשרה פסקאות זהות לחלוטין, מילה במילה**.

יָאֵר ה' פָּנָיו אֵלֵינוּ וְיִחַנֵּנוּ.

במדבר ו', כ"ה · הבקשה שבמרכז הברכה: שמישהו יאיר אליך פנים

שלוש נקודות

- וידוי בלי השבה אינו כלום**. "והתוודו... והשיב" – שני שלבים מחייבים. הבעת חרטה שאינה מלווה בפעולה מחזירה את הנזק לצד שנפגע.
- מי שמברך אינו הבעלים של הברכה**. הכהנים מצווים לברך, אך הכתוב מסיים "ואני אברכם". תפקיד ציבורי שמי שממלא אותו מתחיל לראות בו כוח אישי, מפסיק לשרת.
- אין מקצרים במה שיקר למישהו**. התורה חוזרת שנים עשרה פעמים על אותה רשימת קורבנות, מילה במילה. מה שנראה כמו כפילות מיותרת הוא הכרה נפרדת בכל אחד ואחד.

הנשיאים · שנים עשרה פעמים אותו דבר

עיון

כל אחד הביא בדיוק אותו קורבן. והתורה כתבה כל אחד מהם בנפרד, במלואו.

זהו הקטע הארוך ביותר בתורה, והוא כמעט כולו חזרה. שנים עשר נשיאים הביאו קורבן חנוכה, וכולם הביאו **בדיוק אותו דבר**: קערת כסף אחת, מזרק אחד, כף זהב, פר, איל, כבש. אותה רשימה, שנים עשרה פעמים.

אפשר היה לכתוב פעם אחת ולסיים בשורה: "וכן עשו כל הנשיאים". חמישה פסוקים במקום שבעים ואחד. **התורה בחרה לא לעשות את זה**. והמסר להתנהגות ברור לגמרי. **לתת לאדם הכרה בנוסח שכבר ניתן למישהו אחר זה לא באמת לתת לו הכרה**. בדיוק בגלל זה התורה טרחה. היא יכלה לחסוך שבעים פסוקים ולא רצתה, כי מה שהיה חוזר הוא בדיוק מה שהיה נמחק.

מושגים בפרשה

קורבנות הנשיאים

שנים עשר ימים, שנים עשר נשיאים, ורשימה זהה לחלוטין שחוזרת שנים עשרה פעמים במלואה.

נזיר

אדם שנודר להימנע מיין, מתספורת ומטומאת מת, לתקופה קצובה. בסופה – מביא קורבן חטאת.

ברכת כהנים

שלושה פסוקים העולים במספר המילים: שלוש, חמש, שבע. הברכה נאמרת בלשון יחיד למרות שהיא לציבור.

סוטה ל"ח ע"א

בגמרא

כל כהן שאינו עולה לדוכן – עובר בשלושה עשה. ואין הברכה שלו.

הגמרא עוסקת בהרחבה בברכת כהנים, וקובעת שהיא חובה ולא רשות. אבל הפרט המעניין הוא אחר: הברכה נאמרת בקול רם, בפנים אל פנים, ובידיים פרושות – הכהן חייב לעמוד מול הקהל ולא בצד.

והגמרא מוסיפה נימוק שקל לפספס: הברכה נאמרת בלשון יחיד – "יברכך", ולא "יברככם". למרות שהיא נאמרת לקהל שלם, כל אדם בקהל שומע אותה כאילו נאמרה אליו.

ומה יוצא לנו מזה: יש לנו נטייה לחשוב שברכה היא רגש שמרגישים כלפי משהו. הגמרא מתעקשת שהיא פעולה: לעמוד מולו, להסתכל עליו, ולומר את זה בקול. אנשים שנוהגים לומר לילדים או לבן זוג משפט קבוע לפני שהם יוצאים מהבית – לא כי הרגישו בדיוק באותו רגע, אלא כי כך נקבע – מדווחים על אותה תופעה: אחרי כמה חודשים הרגש מגיע בעקבות המילים, ולא להפך.

הרב אריה לויין · ליל שבת

סיפור

הוא נהג לברך את ילדיו בשמם, אחד אחד, לפני הקידוש.

המנהג לברך ילדים בליל שבת בברכת כהנים מוכר בבתיים רבים, ומסופר על רבי אריה לויין שהקפיד עליו במיוחד. הוא לא בירך את כולם יחד. הוא היה ניגש לכל ילד, מניח ידיים על ראשו, קורא בשמו, ומוסיף משפט אחד ששייך רק לו.

בני משפחתו סיפרו שהמשפט הזה השתנה בכל שבוע, ושהוא היה קשור למשהו שקרה לאותו ילד באותו שבוע – משהו שהם לא תמיד ידעו שהוא בכלל שם לב אליו.

וזה בדיוק ההסבר לשתיים עשרה החזרות בפרשה. אפשר היה לכתוב פעם אחת. אבל אז אחד עשר אנשים היו מקבלים את הברכה של משהו אחר.

מבט קדימה

הברכה מסתיימת במילה שלום, והיא המילה האחרונה בכוונה. חז"ל אמרו שכל הברכות שקדמו לה חסרות ערך בלעדיה – אין כלי מחזיק ברכה אלא השלום.

והכוונה מעשית לגמרי. אפשר שיהיה לאדם הכול – בריאות, פרנסה, בית – ואם בתוך הבית הזה אנשים לא מדברים, שום דבר מזה לא נספר. שלום אינו עוד ברכה ברשימה; הוא הכלי שבלעדיו כל השאר נשפך. וזה שווה מחשבה כשמסתכלים על מה אנחנו משקיעים בו את רוב השבוע.

וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל – וְאֲנִי אֲבָרְכֶם.

במדבר ו', כ"ז · הכהנים אומרים. הברכה עצמה אינה שלהם

התוספת

בגובה העיניים · בינך לבין הזולת · משלי י"ח, כ"א

איך מילה אחת בונה או הורסת למישהו את היום

אנחנו זורקים מילים בלי לחשוב – הערה, ביקורת, בדיחה על חשבון מישהו. משלי מזכיר שלמילה יש כוח שקשה להאמין בו: היא יכולה להחיות אדם, או להרוס לו את היום, לפעמים את החודש.

מִתְּחִלָּה בְּיַד הַלָּשׁוֹן, וְאַהֲבִיָּה יֹאכֵל פִּרְיָהּ.

משלי י"ח, כ"א

לקחת מזה: השבוע, שימו לב לכוח שבמילים שלכם לשני הכיוונים. עצרו פעם אחת לפני הערה חדה ושאלו: זה יבנה או יהרוס? ובמקום אחד, אמרו במפורש מילה טובה שחשבתם ולא אמרתם – "שמתי לב", "כל הכבוד", "אני מאמין בך". שימו לב מה מילה אחת עושה.

בקרוב באתר binathalev.co

בינת הלב הוא אתר לימוד יומיומי – פרשת השבוע, אגדות חז"ל וחוכמה יהודית בשפה של היום. בכל עמוד הקונפליקט האנושי שמאחורי הטקסט, ובסופו דבר אחד מעשי לקחת אל השבוע. עזר לימודי בלבד. הסיפורים מסופרים בלשון חופשית – יש לעיין במקור. פרקי העיון אינם ציטוט מן המקורות; הפסוקים ודברי חז"ל מובאים בשמם.

טעון גניזה